

अन्धैर्वायुभक्ष्यैश्च शैवलोत्तरभोजनैः । अश्वकुट्टैस्तथा दान्तैः संप्रचालैस्तथाऽपैरैः ।
 चीरवल्कलसंवीतैर्मृगचर्मनिवासिभिः । कार्यं यात्रा यथाकालं यथाधर्मं यथाविधि ।
 वननित्यैर्वनचरैर्वनस्थैर्वनगोचरैः । वनं गुरुमिरासाद्य वस्तुं वनवासिभिः ।
 तेषां होमक्रिया धर्मः पञ्चयज्ञनिवेष्टनं । भागश्च पञ्चयज्ञस्य वेदोक्तस्यानुपालनं ।
 अष्टमी यज्ञपरता चातुर्मास्यनिवेष्टनं । पौर्णमासादयो यज्ञा नित्ययज्ञस्तथैव च ।
 विमुक्तदारसंयोगैर्विमुक्ताः सर्वसङ्करैः । विमुक्ताः सर्वपापैश्च चरन्ति मुनयो वने ।
 रुग्णान्दुःखपरमा नित्यं चेताग्निशरणाः सदा । सन्तः सत्पथनित्या ये ते यान्ति परमां गतिं ।
 ब्रह्मलोकं महापुण्यं सोमलोकश्च शाश्वतं । गच्छन्ति मुनयः सिद्धाः सत्यधर्मव्यापराः ।
 एष धर्मो मया देवि वानप्रस्थाश्रितः शुभे । विस्तरेणाय सम्यज्ञो यथास्यूलमुदाहृतः ।
 ॥ उमोवाच ॥ भगवन् सर्वभूतेश सर्वभूतनमस्कृत । यो धर्मो मुनिसंघस्य सिद्धिवादिषु तं वद ।
 सिद्धिवादिषु संसिद्धास्तथा वननिवासिनः । स्त्रैरिणो दारसंयुक्तास्तेषां धर्मः कथं स्मृतः ।
 ॥ महादेव उवाच ॥ स्त्रैरिणस्तापसा देवि सर्वे दारविहारिणः । तेषां मौण्ड्यं कषायश्च वासे रात्रिश्च कारणं ।
 त्रिकालमभिषेकश्च होत्रं चष्टिष्ठतं महत् । समाधिः सत्पथस्थानं यथोद्दिष्टं निवेष्टनं ।
 ये च ते पूर्वकथिता धर्मास्ते वनवासिनां । यदि सेवन्ति धर्मास्तानाप्नुवन्ति तपःफलं ।
 ये च दम्पतिधर्माणः स्वदारनियतेन्द्रियाः । चरन्ति विधिदृष्टन्तदृतुकालाभिगामिनः ।
 तेषामृषिकृतो धर्मो धर्मिणामुपपद्यते । न कामकारात् कामोऽन्यः संसेव्यो धर्मदर्शिभिः ।
 सर्वभूतेषु यः सम्यक् ददात्यभयदक्षिणं । हिंसादोषविमुक्तात्मा स वै धर्मेण युज्यते ।
 सर्वभूतानुकम्पो यः सर्वभूतार्ज्वव्रतः । सर्वभूतात्मभूतश्च स वै धर्मेण युज्यते ।
 सर्ववेदेषु वा स्नानं सर्वभूतेषु चार्ज्ववं । उभे एते समे स्यातामार्ज्वं वा विशिष्यते ।
 आर्ज्वं धर्ममित्याहुर्धर्मो जिह्वा उच्यते । आर्ज्वेनेह संयुक्तो नरो धर्मेण युज्यते ।
 आर्ज्वं तु रतो नित्यं वसत्यमरसन्निधौ । तस्मादार्ज्वयुक्तः स्याद्य इच्छेद्भूम्यात्मनः ।
 क्षान्तो दान्तो जितक्रोधो धर्मभूतो विहिंसकः । धर्मे रतमना नित्यं नरो धर्मेण युज्यते ।
 व्यपेततन्त्रिधर्मात्मा शक्त्या सत्पथमाश्रितः । चारित्रपरमो बुद्धो ब्रह्मभूयाय कल्पते ।
 ॥ उमोवाच ॥ आश्रमाभिरता देव तापसा ये तपोधनाः । दोषिमन्तः प्रियाश्चैव चर्ययाऽयं भवन्ति ते ।
 राजानो राजपुत्राश्च निर्दूना ये महाधनाः । कर्मणा केन भगवन् प्राप्नुवन्ति महाफलं ।
 नित्यं स्थानमुपागम्य दिव्यचन्दनभूषिताः । केन वा कर्मणा देव भवन्ति वनगोचराः ।
 एतन्मे संशयं देव तपश्चर्याश्रितं शुभं । शंस सर्वमशेषेण त्वं त्रिपुरनाशन ।
 ॥ देव उवाच ॥ उपवासव्रतैर्हान्ता अहिंसाः सत्यवादिनः । संसिद्धाः प्रेत्य गन्धर्वैः सह मोदन्त्यनामयाः ।
 मण्डूकयोगशयनो यथान्यायं यथाविधि । दीक्षां चरति धर्मात्मा स नागैः सह मोदते ।
 शस्यं मृगगणोत्सृष्टं यो मृगैः सह सेवते । दीक्षिते वै समायुक्तः स गच्छत्यमरावतीं ।